

Β' (Τελευταίο)

ΜΕ ΤΟΝ ΞΕΝΑΚΗ ΣΤΟ ΠΑΡΙΣΙ

Συνομιλία με τον θεμελιωτή της νέας μουσικής

Του κ. Πανίκου Παιονίδη

ΕΙΝΑΙ πολύ σημαντική κ. Ξενάκη αυτή η στροφή που δώσατε στην κουβέντα μας. Στην αρχαία Ελλάδα δηλαδή, εκεί όπου η σκέψη ήταν ενιαία. Μέσα στην αρχαίους φιλοσόφους και στον Αριστοτέλη υπήρχε αυτή η σύλληψη, και η ορθολογιστική, η επιστημονική που πήγαινε παράλληλα με την καλλιτεχνική. Δεν υπήρχε δηλαδή αυτός ο αυστηρός διαχωρισμός του σύγχρονου πολιτισμού.

Στην αρχαιότητα είχαμε ακριβώς αυτή την ενότητα της πνευματικής δραστηριότητας. Αντιλαμβάνοντας λοιπόν από την απάντηση που δώσατε προηγούμενα, πως έχετε μελετήσει τον Πλάτωνα λ.χ. κι απ' εκεί ξεκινήσατε κι' είδατε τα πράγματα μέσα σε μια σύζευξη. Μήπως αυτό οδηγεί και σε γενικότερους προβληματισμούς που κατά κά-

ποιο τρόπο στρέφονται ενάντια σ' αυτή την έντονη διαφοροποίηση μεταξύ τέχνης και επιστήμης; Μήπως θα πρέπει λ.χ. να πορευθούμε προς ένα σημείο όπου πρέπει να ξανασμιξούν αυτές οι πνευματικές δραστηριότητες;

—Ναι, οπωσδήποτε έτσι είναι. Διότι όπως σας έλεγα και πριν, στη Δύση η ενσωμάτωση των μα-

θηματικών και της φυσικής, των μαθηματικών τουλάχιστο υπήρχε πάντοτε. Σταμάτησε όμως τον 19ο αιώνα για ορισμένους λόγους που τώρα σιγά - σιγά εξαφανίζονται λόγω της μεγάλης πίεσης, που ασκεί στις τέχνες γενικά κι' όχι μόνο στη μουσική η τεχνολογία. Η τεχνολογία η σημερινή είναι ικανή να δώσει στον

άνθρωπο την ελευθερία της σκέψης που δεν είχε πριν. Κι' επομένως πολλοί από τους νέους κυρίως μπαίνουν σ' αυτό το χώρο. Η τάση είχε αρχίσει στην Αμερική αλλά και στην Ευρώπη. Εγώ είμαι από τους πρώτους βέβαια γιατί υπήρχε η θεωρητική βάση που χρειαζόμαστε. Κι' η τεχνολογία είναι σε θέση να δώσει τώ-

ρα μερικές απαντήσεις. Τώρα τελευταία γίνονται ένα σωρό συνέδρια με θέμα τέχνη και επιστήμη. Μαζί πάνε.

—Υπάρχει ο κίνδυνος η τεχνολογία, που έχει προχωρήσει σε τρομακτικό βαθμό, σε σύγκριση με τις τέχνες (ο 19ος αιώνας λ.χ. ήταν το ανώτερο σημείο στην μουσική) να επιβληθεί, να κυρι-

Ο Ιωάννης Ξενάκης με την Έλλη Παιονίδου

αρχήσει επί της καλλιτεχνικής σκέψης; Υπάρχει με δυο λόγια ο κίνδυνος να καθυποτάξει η τεχνολογία, η επιστημονική σκέψη, την καλλιτεχνική.

—Αυτός ο κίνδυνος υπάρχει. Οπωσδήποτε υπάρχει. Υπάρχει όμως και το άλλο ενδεχόμενο να μη καθυποτάξει. Και τούτο γιατί ο άνθρωπος έχει την ικανότητα να βρει άκρη μέσα σ' αυτή την τεχνολογική επανάσταση που τον πιέζει. Τώρα πως μπορεί να γίνει αυτό είναι μια άλλη υπόθεση. Είναι περίπλοκο θέμα. Έχω όμως μια αισιοδοξία για το μέλλον για τον άνθρωπο γιατί νομίζω, ότι βρίσκεται ακόμα σε ανοδική πορεία, που θα τον βοηθήσει να ξεπεράσει αυτά τα προβλήματα που είναι πραγματικά.

Ξέρω ότι υπάρχουν άνθρωποι που δουλεύουν με υπολογιστές και τέτοια πράγματα είναι εντελώς καθυποταγμένοι στις μηχανές και δεν βλέπουν πέρα από τη μύτη τους.

ΠΑΝΙΚΟΣ ΠΑΙΟΝΙΔΗΣ

ΟΦΕΙΛΟΥΜΕ μεγάλη ευγνωμοσύνη στο ΡΙΚ γιατί περιέλαβε και την

Η συνέντευξη του Λόμπνικοβιτς από το ΡΙΚ

6/7/12/90

Ση 2.2

παίζεται σε ανοικτό χώρο.

Για όσους αγαπούν την καλή μουσική, δεν υπάρχει...